

Írta: Oláh Judit

Gyógyító művészet

Kathi Walls Belgrádból származó képzőművész. Az Egyesült Államokban él, ahol ápolónőként olyan gyerekeknek és felnőtteknek segít, akik családjukon belül valamiféle erőszakot szenvedtek el. Egy helyi lap arról számol be, hogyan sikerült Kathinek a fizikai orvoslást teljesebbé tenni: a lelki sebek gyógyításában a művészeteket hívta segítségül.

***

Messzebről úgy tűnt, mintha az ezüst fülbevalópár diszkrétén megmunkált felületű, egyszerű ékszer lett volna, de közelelről látszott, hogy itt is -ott is puszkagolyók nyomaihoz hasonló, durva likacsok borítják.

„Úgy bánt el az ezüsttel az 1762 fokos forrasztópáka, mint a lelkemmel a vérfertőzés” – írta az ékszer készítője, amikor elküldte azt egy kiállításra, amelyen családon belüli erőszaknak, illetve gyermekbántalmazásnak áldozatul esett alkotók műveit mutatták be.

Az USA-beli Maine, Massachusetts és Észak-Carolina államokból érkezett mintegy 75 alkotás sokkal erőteljesebb formában képes üzenetek közvetítésére, mint a pusztán szavak. A két kisebb, térdeiket átkulcsoló, fejüket lehajtó gyereket megmintázó kerámiaszobor, a groteszk, előreugró mellű nőt ábrázoló aktrajz, egy szobor, amely ketreche zárt, meztelen női alakot formáz – csupa olyan felkavaró alkotás, amiből az erőszak, a tehetetlenség-érzés, a stigmatizálódástól és az árulástól való rettegés árad.

Kathi Walls, már hét éve rendszeresen szervez ilyen témájú kiállításokat saját lakóhelyén, Maine államban; most azonban elhatározta, hogy messzebbre is elviszi az üzeneteket.

„Ezek az emberek képesek a nyilvánosság előtt beszélni mindarról, ami velük történt, míg több ezer sorstársuk képtelen” – mondja. Az írországi Dublinban megrendezésre kerülő, gyermekek elleni erőszakkal és gyermekek elhanyagolásával foglalkozó 11. nemzetközi konferencia előtt Kathi úgy érezte, hogy a világ talán már készen áll egy ilyen kiállítás befogadására, és elküldte anyagát a rendezőkhöz, akik örömmel tették lehetővé számára a bemutatót a konferencia keretein belül.

Kathi Walls először akkor állt elő az évenkénti kiállítás ötletével, amikor még Maine államban dolgozott egy bántalmazott gyerekeket ellátó kórházi részlegen, és főnökét felkérték, hogy tartson nyári műhelyfoglalkozásokat egy főiskolán, Colbyban. Kathi úgy gondolta, hogy egy ilyen bemutató jól kiegészítené és gazdagabbá tenné a képzést, ezért nekilátott anyagot gyűjteni különböző terapeuták segítségével, illetve újsághirdetéseken keresztül. Elképesztően sok munka érkezett; hivatásos művészekről éppúgy, mint amatőrökről.

„A bántalmazottak mindig is végeztek ilyenfajta művészi tevékenységet – akár a terápia részeként, akár csak azért, hogy kifejezzék nyomasztó érzéseiket. Csakhogy ezeket az alkotásokat általában nem teszik közzemlére, részben mert riasztó dolgokat ábrázolnak. A társadalom titokban kívánja tartani az ilyesmit” – vallja az 53 éves Kathi.

Kathi Walls pontosan tudja, miről van szó. Ő maga is bántalmazás áldozata volt gyerekkorában. Ez a tény kiegészítve azzal, hogy ápolónőként dolgozik bántalmazottak mellett, akiket tanácsaival is ellát, különleges perspektívát kölcsönöz munkájának.

„Egyedülálló az is, hogy én–sok, hasonló helyzetben levő kollegámmal ellentétben–
őszinte vagyok a gyerekkoromat illetően” – mondja Kathi.

A kiállítások megrendezésében semmiféle külső anyagi segítsége nincs. Kathi újra és újra hangsúlyozza, hogy mindez az egyelőre még néma áldozatok ezreinek bátorítását szolgálja, bár azt is beismeri, hogy valószínűleg nem áldozna ennyi időt és energiát a szervezésre, ha nem volna maga is egykori áldozat.

A kezdetek óta Kathi sok önálló művészt látott fejlődni és átalakulni. Egy asszony például elmosódott, arcnélküli emberi alakok rajzolásával kezdte, néhány évvel később pedig már egy aprólékosan, kidolgozott önarcképpel jelentkezett, és elújságolta, hogy felvették egy művészeti iskolába.

Azonban a kiállítások nem csak az áldozatokért vannak. Kathi szerint a társadalmat rá kell nevelni arra, hogy képes legyen megnézni és megérteni ezeket az alkotásokat, és hogy felismerje ezen a művészen keresztül, miben is gyökeredzik az erőszak jelentős része.